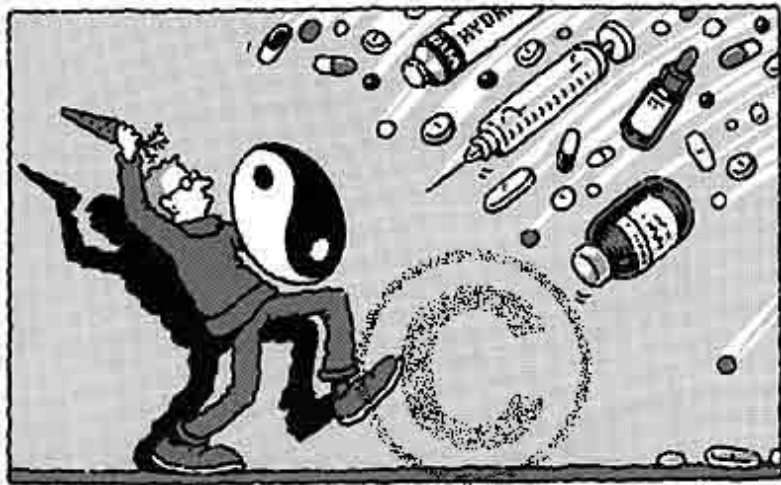


پرسش و پاسخ پیرامون  
سرطان پروستات مراحل اولیه



تهیه و تنظیم: ربابه مرندی  
پرستار بخش فوق تخصصی هماتولوژی و انکولوژی  
زیر نظر دکتر علی اصفهانی  
مرکز تحقیقات هماتولوژی و انکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

بهار ۱۳۸۶

۱۰

پرسش و پاسخ پیرامون سرطان پروستات مراحل اولیه

۱

پرسش و پاسخ پیرامون سرطان پروستات مراحل اولیه

🔗 **تحت نظر داشتن :** در این روش از دارو و یا سایر راه های درمانی استفاده نمی شود. برای بیمارانی که سرطان پروستات مراحل اولیه دارند توصیه می شود، بخصوص برای آن هایی که مسن بوده و یا سایر مشکلات جدی پزشکی دارند. این بیماران بطور مرتب معاینه می شوند و اگر رشدی از سرطان دیده شود درمان شروع می گردد.

### ۱۰. بیماران چگونه در مورد بهترین روش معالجه برای سرطان پروستات در مراحل اولیه، تصمیم گیری می نمایند؟

انتخاب روش درمانی، مستلزم دخالت دادن بیماران، خانواده، یا فامیل او و یک یا چند پزشک می باشد.  
منبع مورد استفاده :

[http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Detection/early-prostate.](http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Detection/early-prostate)

### نکات کلیدی

★ پروستات، غده ای در دستگاه تولید مثل مردان است. سن، شایع ترین عامل خطر در بروز سرطان پروستات می باشد.

★ اغلب اوقات، سرطان پروستات برای چندین سال علایمی ندارد. زمانی که علایم و نشانه ها بروز می کند، ممکن است بیماری به خارج از پروستات، گسترش یافته باشد.

★ از دو نوع آزمایش برای تشخیص سرطان پروستات در صورت عدم وجود هرگونه علامت بیماری، استفاده می شود:

① معاینه انگشتی راست روده (مقعد)

② آزمایش خون برای شناسایی ماده ای که توسط پروستات تولید شده و آنتی ژن اختصاصی پروستات (P.S.A) نامیده می شود.

تشخیص قطعی سرطان پروستات، از طریق تعیین درجه و تعیین مرحله بیماری انجام می گیرد.

★ عموماً سه روش درمانی برای مبتلایان به سرطان پروستات مراحل اولیه مورد پذیرش قرار گرفته است:

① برداشتن پروستات بصورت کامل ( پروستاتکتومی رادیکال)

② اشعه درمانی (رادپوتراپی)

③ تحت نظر داشتن " Watchful Waiting "

### ۱. پروستات چیست؟

پروستات، غده ای در دستگاه تولید مثل مردان می باشد. پروستات در تشکیل و انبار مایع منی دخالت داشته و محل آن نزدیک مثانه و رکتوم می باشد. پروستات قسمتی از پیشابراه (پیشابراه لوله ای است که ادرار را از مثانه خارج می کند) است. اندازه پروستات سالم مانند یک گردو می باشد. اگر پروستات رشد کند، بزرگ شده و ممکن است جریان ادرار آهسته یا متوقف شود.

### ۲. سرطان پروستات چیست؟

در امریکا، به استثنای سرطان پوست، سرطان پروستات یکی از شایع ترین بد خیمی ها، در مردان است ( در سال ۲۰۰۶، تشخیص سرطان پروستات در ۲۳۵/۰۰۰ مرد، داده شده است).

در اغلب مردان مبتلا، پیشرفت بیماری آهسته و بطئی است. عده ای از مبتلایان به سرطان پروستات مراحل اولیه با درجه پایین، برای مدت مدیدی بعد از تشخیص بیماری، زندگی می کنند. حتی بدون معالجه، بسیاری از مبتلایان به سرطان پروستات نمی میرند و به زندگی خود ادامه می دهند، مگر اینکه مرگ در ارتباط با سایر علل و بدون ارتباط با سرطان پروستات رخ دهد (در سال ۲۰۰۶ حدود ۲۷/۰۰۰ نفر از مبتلایان به سرطان پروستات، زندگی خود را از دست دادند). در بین تمام مردانی که در معرض خطر قرار دارند، بیشترین عامل خطر مشترک، سن می باشد.

✋ مرحله بیماری به وسعت سرطان اشاره می کند. سرطان پروستات در مراحل اولیه (مراحل I, II) موضعی می باشد و به خارج غده پروستات انتشار پیدا نکرده است. سرطان پروستات مرحله III که اغلب بیماری پیشرفته موضعی نامیده می شود، به بیرون غده و کیسه های منی انتشار می یابد. مرحله IV انتشار سرطان به عقده های لنفاوی و یا سایر بافت ها یا اعضای بدن می باشد.

### ۹. چگونه سرطان پروستات مراحل اولیه، معالجه می شود؟

عموماً، سه روش درمانی برای مبتلایان به سرطان پروستات مراحل اولیه، مورد استفاده قرار می گیرد:

برداشتن پروستات بطور کامل ( پروستاتکتومی رادیکال )

رادیوتراپی

تحت نظر داشتن " Watchful Waiting "

✂ در برداشتن پروستات بصورت کامل توسط جراحی، پروستات و بافت های مجاور آن خارج می گردد. گاهی اوقات عقده های لنفاوی ناحیه لگن نیز، در آورده می شوند. پروستاتکتومی رادیکال، می تواند توسط تکنیکی که جراحی با حفظ اعصاب نامیده می شود و از صدمه به اعضای که برای عمل نعوظ لازم است جلوگیری می کند، مورد استفاده قرار گیرد.

✂ پرتودرمانی: مستلزم دادن انرژی اشعه به پروستات می باشد. بطور معمول انرژی در بخش سرپایی با پرتو افکنی از بیرون انجام می شود. انرژی هم چنین می تواند از طریق ماده رادیواکتیو کاشتنی در پروستات، بوسیله سوزن داده شود.

P.S.A ، بهتر از انجام هر کدام به تنهایی، در تشخیص سرطان پروستات عمل می کند.

### ۸. چگونه سرطان پروستات تشخیص داده می شود؟

تشخیص سرطان پروستات تنها بوسیله نمونه برداری ( بیوپسی ) تأیید می شود. در هنگام نمونه برداری یک اورولوژیست (پزشکی که در زمینه دستگاه ادراری و تناسلی مردان و دستگاه ادراری زنان تخصص دارد) نمونه های بافتی را توسط سر سوزن برمی دارد. این کار بطور معمول در مطب پزشکان تحت بیهوشی یا بی حسی موضعی انجام می شود. سپس آسیب شناس (پزشکی که بیماری ها را از طریق مطالعه بافت ها در زیر میکروسکوپ، شناسایی می کند) سلول های سرطانی را کنترل می کند.

سرطان پروستات با تعیین مرحله بیماری و درجه بیماری توصیف می شود.

بر اساس شکل میکروسکوپی بافت توموری، آسیب شناس بافت را ، سرطان با درجه پایین، درجه متوسط و درجه بالا توصیف می کند. یک روش برای درجه بندی سرطان پروستات، سیستم Gleason می باشد که از نمره ۲ تا ۱۰ استفاده می شود. در روش دیگر از G1 تا G4 استفاده می شود. در هر دو سیستم نمره بالاتر، دلیل بر درجه بالای تومور می باشد. تومورهای با درجه بالا، بطور معمول سرعت رشد بالاتری داشته و نسبت به تومورهای با درجه پایین، تمایل بیشتری برای انتشار (متاستاز) دارند.

سالانه در بیشتر از ۷۰٪ مردان بالای ۶۵ سال، تشخیص سرطان پروستات داده میشود. مردان آفریقایی تبار بیشتر در معرض خطر ابتلا، نسبت به مردان سفید پوست هستند. شیوع سرطان پروستات در کشورها، مختلف می باشد. رژیم غذایی پر چرب بخصوص چربی حیوانی، علت عمده این تفاوت ها می باشد. هم چنین ، عوامل ژنتیکی نقش مهمی بازی می کنند. مخصوصاً در خانواده هایی که تشخیص بیماری آنها در سنین پایین تر از ۶۰ سالگی داده شده است، خطر ابتلا به سرطان پروستات با تعداد بستگان نزدیک مبتلا به این بیماری، افزایش می یابد.

### ۴. علائم و نشانه های سرطان پروستات چیست؟

سرطان پروستات گاهی برای سال ها ، بدون علامت می باشد و علائم بیماری هنگامی بروز می کند که بیماری به بیرون از پروستات، انتشار پیدا کرده است.

علائم بیماری شامل موارد زیر است:

۱. تکرر ادرار خصوصاً در شب
۲. قطره قطره ادرار کردن
۳. مشکل در شروع عمل ادرار کردن
۴. قطع جریان ادرار و یا ضعیف شدن آن
۵. سوزش در هنگام ادرار کردن
۶. وجود خون در ادرار یا منی
۷. انزال دردناک
۸. دردهای مکرر در قسمت پایینی پشت (کمر درد)، درد لگن و درد پا

اینها می توانند از علائم سرطان باشند ولی اغلب اوقات از علائم وضعیت های غیر سرطانی هم می باشند. خیلی مهم است که افراد دارای این علائم، توسط پزشک کنترل شوند.

## ۵. حالت های دیگر پروستات که مشابه این علائم را ایجاد می کنند، کدامند؟

زمانی که سن مردان بالا می رود، ممکن است پروستات آنها بزرگ تر شده و جریان ادرار متوقف شود و یا ممانعت از انجام عمل جنسی رخ دهد. شایع ترین این حالت، هیپرپلازی خوش خیم پروستات (B.P.H) می باشد که سرطانی نیست اما می تواند باعث بروز بسیاری از علائم مشابه سرطان پروستات گردد. اگر چه (B.P.H) تهدید کننده زندگی نیست ولی نیاز مند درمان دارویی یا جراحی، برای برطرف شدن علائم می باشد. عفونت یا التهاب پروستات، پروستاتیت نامیده می شود که ممکن است بسیاری از علائم مشابه سرطان پروستات را ایجاد کند. مهم است که بیماران توسط پزشک کنترل شوند.

## ۶. چگونه سرطان پروستات قبل از بروز علائم، قابل شناسایی است؟

★ دو نوع آزمایش برای تشخیص سرطان پروستات در صورت عدم وجود علائم و نشانه ها مورد استفاده قرار می گیرد:

☛ معاینه ی انگشتی راست روده (مقعد) - پزشک از طریق مقعد، پروستات را از نظر وجود هرگونه ناحیه سفت یا توده مانند، لمس می کند.

☛ دیگری آزمایش خون است و برای تشخیص ماده ای بنام آنتی ژن اختصاصی پروستات (P.S.A) که بوسیله ی پروستات ساخته می شود، بکار می رود.

این دو روش در تشخیص سرطان پروستات خاموش که بدون علائم می باشد، بکار می روند. با وجود این، امروزه هنوز شناخته شده نیست که آیا آزمایش غربال گری موجب نجات زندگی بیماران می شود یا نه؟ تاثیر انجام غربال گری و درمان موضعی (جراحی یا رادیوتراپی) در بسیاری از بیماران هنوز کاملاً روشن نیست. در نتیجه این عدم اطمینان، مؤسسات تحقیق سرطان انجام تحقیقات برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد مبتلایان به سرطان پروستات را، ادامه می دهند.

بطور رایج مراکز تحقیقات، مطالعات وسیعی را برای تشخیص تأثیر غربال گری در مردان (با استفاده از آزمایش خون برای یافتن آنتی ژن و معاینه راست روده) برای کاهش میزان مرگ و میر ناشی از بیماری، انجام می دهند.

## ۷. چگونه این آزمایشات می توانند برای تشخیص سرطان پروستات، قابل اعتماد باشند؟

هیچ کدام از این آزمایشات برای تشخیص سرطان پروستات کامل نیستند. اغلب مردان با سطح P.S.A پایین، سرطان پروستات دارند و غالب مردان مبتلا به سرطان پروستات، سطح P.S.A طبیعی دارند. هم چنین در معاینه مقعدی، خطا در تشخیص سرطان پروستات، می تواند اتفاق افتد. انجام توأم معاینه مقعدی و